

ÖRGÜTSEL DAVRANIŞ

ÖRGÜTSEL ÇATIŞMA ve YÖNETİMİ - 1

YRD.DOÇ.DR. ÖZGÜR GÜLDÜ

- Çatışma, insanın hedeflerine ulaşmasının engellenmesinden kaynaklanan her tür olumsuz tutum ve davranıştır.
- Amaçların uyuşmamasından ve birbirine zıt davranışlardan kaynaklanmaktadır.
- Çatışma insanı engelleyen, kontrol edilmesi ve değiştirilmesi gereken bir davranış sapmasıdır. Aşırı uçlarda yer alan çatışma yıkıcı sonuçlar doğurabilmektedir.

- √ «**Örgülerde çatışma**» işgörenlerin farklı ortamlarda ve farklı ültürlerde yetişmiş, farklı kişilik yapısına, amaç ve çıkarlarına sahip olmalarından kaynaklanır.
- √ İnsanlar tek tip değildir; her biri ayrı bir kişiliktir. Kimi uysaldır, olumlu ve ılımlıdır; kimi problemlili, geçimsiz ve aksidir.
- √ Çatışma ister örgütsel, ister bireysel nedenlerden kaynaklansın *anlaşmazlık, uyumsuzluk, birbirine ters düşme*, çatışmanın temel nedenidir.

- √ «**Çatışma**» rekabet halindeki tarafların amaçlarını uzlaştırmanın mümkün olmadığı durumlarda ortaya çıkar.
- √ Rekabet olgusu çatışma potansiyelinin içinde barındırır.
- √ Çatışma çoğu kez tarafların inisiyatiflerini birbirleri aleyhine genişletme düşüncesinden kaynaklanır.
- √ Ne amaçlarla kurulmuş olursa olsun, organize olmuş her örgütte farklı nedenlerden dolayı çatışma yaşanabilir.

Çatışma Nedir?

- **Çatışma**, iki ya da daha fazla insanının veya grubun aynı anda, aynı kaynağı kullanmaya teşebbüs etmesi sonucu çıkarların birbiriyle çelişmesi ile ortaya çıkan anlaşmazlık durumudur.
- **Örgütsel çatışma**, örgütlerde farklı gruplararasıda yaşanan anlaşmazlık durumu olduğu gibi, birey veya grup ile örgüt yönetimi arasında yaşanan anlaşmazlık durumudur.
- **Örgütlerde çatışma** aniden ortaya çıkmaz. Çatışma süreci genelde dört aşamada ortaya çıkar:
 - ✓ Gizli çatışma
 - ✓ Açık çatışma
 - ✓ Algılanan çatışma
 - ✓ Hissedilen çatışma

Çatışma Süreci

- ✓ **Gizli çatışma:** Çatışma için koşulların olgunlaşma aşamasını ifade eder. Kıt kaynaklar için rekabet, bağımsızlık dürtüsü, alt grup amaçlarının farklılaşması veya rol çatışması gibi.
- ✓ Örgütsel değişme sürecinde iş değişikliğinin yapılması, ücret kısıtlamaları, yeni görev dağılımları bu tür çatışmalara yol açabilir.

Çatışma Süreci

- ✓ **Açık çatışma:** Genellikle bir örgüt üyesinin başka bir üyenin çalışmasını engellemesiyle ortaya çıkar.
- ✓ Çatışma bu noktada belirgindir ve çatışmanın ilk aşamada çözülmesi daha kolaydır.

Çatışma Süreci

- ✓ **Algılanan çatışma:** Tarafların birbirlerinin pozisyonlarını yanlış algılamaları, birbirlerini tehdit edici görmeleri, baskı ya da suçlama, zan altında tutma algısı çatışmayı doğurur.
- ✓ Uyumsuzluğun farkına varıldığı zamanda çalışanlarda çeşitli gerilimler yaşanmaya başlar.

Çatışma Süreci

- ✓ **Hissedilen çatışma:** Çalışanlar arasında görüş ve amaç farklılıkları ortaya çıktığında artık çatışma hissedilmeye başlamış demektir.
- ✓ Bu tür çatışma ile birlikte örgütte engellenmeler, isteksizlikler ve stres belirgin bir şekilde ortaya çıkar.

Çatışma Türleri

- **Örgüt içi çatışmalar**, işgörenin kendi içindeki çatışmaları, çalışanlar arasındaki çatışmalar, örgütteki gruplararası çatışmalar, alt-üst çatışmaları, merkez ve taşra örgütü arasındaki çatışmalar.
- **Örgüt dışı çatışmalar**, kurumlar arası çatışmalar ile örgüt ve yönetim üzerindeki dış baskı unsurları ve güç odaklarından kaynaklanan çatışmalardır.

Çatışma Türleri

Çatışmaya taraf olanlar bakımından çatışma türleri şunlardır:

- *Kişinin kendi kendisiyle çatışması:*
- *Kişilerarası çatışmalar:*
- *Örgütler arası çatışma:*
- *Bireysel çatışmalar:*
- *Kişilerarası çatışmalar:*
- *Kişilerarası çatışmalar:*
- *Grup çatışmaları:*
- *Gruplararası çatışmalar:*
- *Bölümler arası çatışmalar:*
- *Örgütler arası çatışmalar:*